

ds. A.J. van Loghum Slaterus
1868 -1937

Een ontroerend 'In Memoriam'
geschreven door zijn vriend
ds. Cornelis Vis

Heden overleed tot onze diepe droefheid onze lieve Man,
Vader, Behuwd- en Grootvader,

Anne Jans van Loghum Slaterus,

Em. Predikant b. d. Doopsgezinde Gemeente,

in den ouderdom van 69 jaren.

ARNHEM	M. P. VAN LOGHUM SLATERUS	-VAARJON MOREL.
AMSTERDAM	A. J. BEMOLT VAN LOGHUM SLATERUS.	
	T. E. BEMOLT VAN LOGHUM SLATERUS	-GROENVELD.
	J. VAN LOGHUM SLATERUS.	
DORDRECHT	E. VAN LOGHUM SLATERUS-TROSZET	en kinderen.
VELP	F. E. VAN LOGHUM SLATERUS.	
	M. A. VAN LOGHUM SLATERUS	-VAN DEN HEUVEL.

ARNHEM, 12 Juli 1937.
Utrechtsche weg 72.

Geen bloemen.

De begrafenis zal plaats hebben Vrijdag a.s., des namiddags twee uur,
op de Nieuwe begraafplaats te Wageningen; vertrek van het sterfhuis
ten Eén ure.

Aan het overlijden van dominee Anne Jans van Loghum Slaterus werd in bijna alle kranten in Nederland aandacht besteed. Meestal was het een kort berichtje, waarin zijn standplaatsen als predikant van de doopsgezinde gemeente werden vermeld en soms ook zijn activiteiten als uitgever.

Voorbeelden hiervan vinden we in de landelijke pers, zoals Het Vaderland, Algemeen Handelsblad en de Telegraaf, maar ook in regionale kranten als de Leeuwarder Courant, Nieuwsblad van Friesland, Friesch Dagblad, De Zeeuw, en de Nieuwe Apeldoornsche Courant. Meer aandacht besteedden de kranten in de plaatsen waar Anne Jans had gewoond, zoals de Dordrechtse Courant, de Wageningse Courant en het Arnhemsche Courant.

De laatste deed op 17 juli ook verslag van de begrafenis zelf:

"Gisteren werd op de Algemeene Begraafplaats te Wageningen ter

aarde besteld wijlen ds. A. J. van Loghum Slaterus. em. pred. bij de Doopsgez. Kerk, wonende te Arnhem.

Vele vrienden volgden de lijkbaar. Aan de groeve werd het woord gevoerd door den heer R. F. Kutsch Lojenga, voorzitter der Doopsgez. Gemeente te Wageningen, die den overledene herdacht als oud-predikant van Wageningen. die in zijn vroegere gemeente zoo geacht en bemind was en wiens werk hier zeer gewaardeerd werd. Vandaar ook zijn wensch in Wageningen te worden begraven.

Hierna. sprak de heer Van Tricht, directeur van Van Loghum Uitgeversmaatschappij uit Arnhem, mede namens commissarissen dier maatschappij.

De oudste zoon van den overledene dankte voor de betoonde belangstelling."

DS. A. J. v. LOGHUM SLATERUS †

ARNHEM, 14 Juli. — In den ouderdom van 69 jaar is ahier overleden ds. A. J. v. Loghum Slaterus, ex-predikant der Doopsgezinde Gemeente van Wageningen.

Ds. Anne Jans v. Loghum Slaterus werd in 1868 geboren en in 1896 proponent, om 15 November van dat jaar te Tjalleberd (Fr.) zijn ambt te aanvaarden. Vandaar vertrok hij in 1899 naar Dordrecht, welke standplaats in 1908 met Wageningen verwisseld werd. Deze gemeente heeft hij gediend totdat hem in 1917 eervol emeritaat verleend werd.

Zijn stoffelijk overschot zal Vrijdagmiddag om 2 uur op de Nieuwe Algemeene begraafplaats te Wageningen worden ter aarde besteld.

De Telegraaf

Ds. van Loghum Slaterus, †

In den ouderdom van 69 jaar is te Arnhem overleden ds. A. van Loghum Slaterus, emeritus predikant der Doopsgezinde gemeente te Wageningen. Ds. van Loghum Slaterus was in November 1896 te Tjalleberd predikant geworden en heeft in deze gemeente tot 1899 gestaan; daarop is hij te Dordrecht gekomen en van daar in 1908 naar Wageningen. Op 11 November 1917 is hij met emeritaat gegaan.

Leeuwarder Courant

DS. A. J. VAN LOGHUM SLATERUS †.

Hier ter stede is, 69 jaar oud, overleden ds. A. J. v. Loghum Slaterus, emeritus predikant van de Doopsgezinde Gemeente.

Geboren in 1868 te Oudekerk, werd ds. Van Loghum Slaterus in 1896 als predikant beroepen te Tjallebert (Fr.), waar hij tot 1899 bleef. Hij werd toen te Dordrecht beroepen. Van daar ging hij in 1908 naar Wageningen. In 1917 heeft ds. Van Loghum Slaterus het predikambt neergelegd. Hij vestigde zich te Arnhem en richtte toen de Uitgevers Mij. Van Loghum Slaterus op. Zijn gezondheidstoestand was gedurende de laatste tien jaren helaas van dien aard, dat hij zelf niet in de uitgeversmaatschappij een werkzaam aandeel kon nemen.

Ds. Van Loghum Slaterus heeft te Wageningen zitting gehad in het Nationaal Steuncomité 1917, en in de afdelingsbesturen van de Evangelische Mij., het Ned. Genootschap tot zedelijke verbetering van gevangenen en van Pro Juventute en in het Comité voor de Openluchtsamenkomsten voor Vrijzinnig Godsdiensgenen.

De begrafenis is bepaald op Vrijdagmiddag te 2 uur op de Nieuwe Begraafplaats te Wageningen.

Arnhemsche Courant

DS. A. VAN LOGHUM SLATERUS †

In den ouderdom van 69 jaar is te Arnhem overleden ds. A. van Loghum Slaterus, emeritus predikant der Doopsgezinde Gemeente te Wageningen. Ds. Van Loghum Slaterus was in November 1896 te Tjalleberd in Friesland predikant geworden, en heeft in deze gemeente tot 1899 gestaan; daarop is hij te Dordrecht gekomen en van daar in 1908 naar Wageningen. Op 11 November 1917 is hij met emeritaat gegaan.

De begrafenis is bepaald op Vrijdagmiddag te twee uur op de Nieuwe Begraafplaats te Wageningen; vertrek van het sterfhuis te één uur.

Algemeen Handelsblad

KERKNIEUWS.

Op 69-jarigen leeftijd is te Arnhem overleden ds. A. J. van Loghum Slaterus, emeritus-predikant bij de Doopsgezinden en bekend uitgever.

Ds. Van Loghum Slaterus werd in 1868 geboren en deed in 1896 proponentexamen. Hij aanvaardde zijn dienstwerk bij de Doopsgezinde gemeente te Tjalleberd 15 Nov. 1896, waarna hij stond te Dordrecht (1899—1908) en te Wageningen (1908—1917). In laatstgenoemd jaar legde hij de bediening neer en stichtte te Arnhem een uitgeverij, die thans tot een groot bedrijf is uitgegroeid en in het geheele land bekendheid geniet.

Nieuw sblad van Friesland

50^e Jaargang No. 38

18 Juli 1937.

De Zondagsbode

DOOPSGEZIND WEEKBLAD, UITGEGEVEN DOOR DE ALGEMEENE DOOPSGEZINDE SOCIËTEIT, ONDER REDACTIE VAN Ds. W. KOEKEBAKKER.

Versijnt elken Vrijdagavond.
Prijs per jaar franco per post f 3.—.
Voor het buitenland f 4.50.
Advertentien f 0.45 per regel (minimum 5 regels); bij
contracten nadere voorwaarden.

GEDRUKT BIJ DE N.V. DRUKKERIJ EN
UITG.-MIJ. v/b „DE WESTERESCHE KERKBODE“
LANDBOUWSTRAAT — SCHAGEN.
Postrekening No. 48395.

Alle stukken, de redactie betreffende, zende men aan den Redac-
teur te Dordrecht, artikelen uiterlijk Maandags, korte berichten
vóór Woensdag (in spoedeisende gevallen tel. 5955). Adver-
tentien aan J. POORT, Regentessealaan 14, Apeldoorn, Tel.
2720 en 't geen tot de administratie behoort, aan de Drukkerij.

In Memoriam A. J. van Loghum Slaterus

Door zijn beste vriend ds. Corn. Vis Jzn

Ik ben blij dat steeds meer bronnen digitaal beschikbaar zijn op internet. Je kunt nu thuis allerlei informatie zoeken en vinden, maar ook bronnen op naam doorzoeken. Op de website [Delpher](#) doorzoek je met één druk op de knop duizenden kranten, tijdschriften en boeken. Zo vind je informatie die je anders nooit gevonden, maar ook niet gezocht zou hebben. Je gaat niet duizenden kranten doorbladeren in de hoop iets te vinden over je familie: 'Slaterus' levert nu 10.989 treffers (Google ooks niet meegerekend).

Zo ontdekte ik "De Zondagsbode", het doopsgezind weekblad uitgegeven door de Algemene Doopsgezinde Sociëteit met daarin veel aandacht voor de predikanten van alle doopsgezinde gemeenten. Op 18 juli 1937 verscheen in dit blad een "In Memoriam" gewijd aan Anne Jans van Loghum Slaterus.

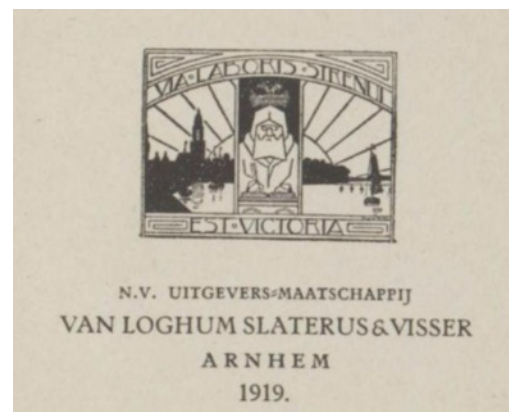
Deze was geschreven door ds. Cornelis Vis, doopsgezind predikant in Winschoten.

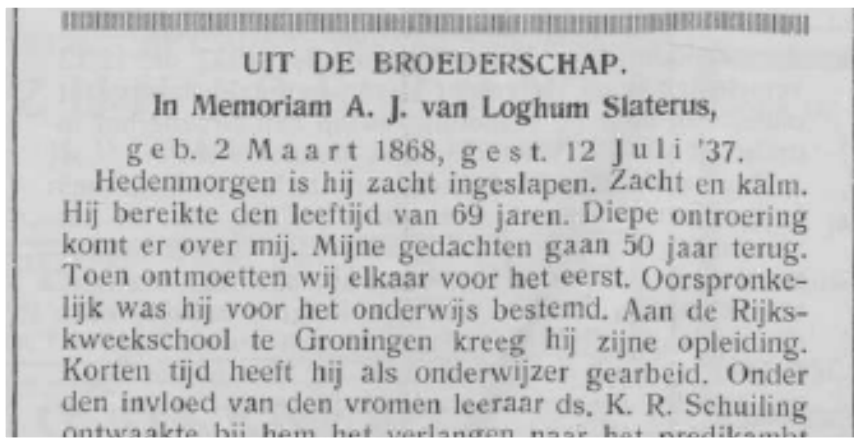
Het artikel geeft een goed overzicht van het leven van Anne Jans Slaterus, met daarin de bevestiging van mijn vermoeden dat Anne Jans zijn opleiding tot onderwijzer had gekregen aan de Rijkskweekschool te Groningen en van de verloving in Oldeboorn met Aaltje Bottema, die jong kwam te overlijden.

Daarnaast vond ik (voor mij) nieuwe inzichten: de inspirator voor Anne Jans om predikant te willen worden: ds. K.R. Schuiling en de levenslange vriendschap met ds. Cornelis Vis. Dat is de dominee Vis die we op een oude foto aantreffen samen met de twee oudste jongens van Anne Jans.

Leest u zelf eerst het artikel, dat ik in zijn geheel hier heb opgenomen:

Motto van de Uitgeversmaatschappij
Van Loghum Slaterus En Visser:
Via Laboris Strenui Est Victoria
Krachtige arbeid leidt tot de overwinning.

In Memoriam A.J. van Loghum Slaterus

geb. 2 Maart 1868, gest. 12 Juli '37

Hedenmorgen is hij zacht ingeslapen. Zacht en kalm. Hij bereikte den leeftijd van 69 jaren. Diepe ontroering komt er over mij. Mijne gedachten gaan 50 jaar terug. Toen ontmoetten wij elkaar voor het eerst. Oorspronkelijk was hij voor het onderwijs bestemd. Aan de Rijkskweekschool te Groningen kreeg hij zijne opleiding. Korten tijd heeft hij als onderwijzer gearbeid. Onder den invloed van den vromen leeraar ds. K. R. Schuiling ontwaakte bij hem het verlangen naar: het predikambt in de Doopsgezinde gemeente. Ds. S. Wartena, destijds Leeraar te Akkrum, begon met de opleiding voor het gymnasium. Als 20-jarig man kwam hij, aanvankelijk als toehoorder, daarna als leerling, op het gymnasium te Haarlem. Al spoedig kwam hij, naar ik meen op raad van den rector, bij mij om samen te werken. Sedert zijn wij met elkander verbonden gebleven door trouwe vriendschap. Samen deden wij eind-examen, samen gingen wij naar Amsterdam om te worden ingeschreven aan het seminarium, samen ontvingen wij de aanstelling als proponent en tegelijk gingen wij de gemeente in.

Hij had een vluggen geest. Zijn oog was scherp. Hij merkte alles op en verstond de kunst in een paar goed gekozen woorden iets of iemand te typeeren. Hij was geestig en had steeds het oor van zijne hoorders. Hij had vele vrienden. Hij was trouw. Hij was ook vroom. Hoe diep werden wij getroffen door zijn eerste preek. Hij had den tekst gekozen: „E:r is maar een schrede tusschen mij en den dood.” Wij waren ontroerd. Kort te voren had hij een groot verlies geleden. Zijne verloofde, die al die jaren geduldig had gewacht, ontviel hem door den dood. Zij ging heen, toen het blijde einde in het gezicht kwam.

Dominee Klaas Roelof Schuiling 1831 -1907

Geb. 9 mei 1831 te Oudebiltzijl,

Proponent te Amsterdam 1856

Doopsgezind predikant:

te Oldeboorn 1857 - 1889

te Veenwouden 1889 - 1897

Overl. 11 juni 1907 te Veenwouden

“Maar al stelde hij zich zelve nooit op den voorgrond, hij werd wel telkens in vergaderingen en samenkomsten op den voorgrond gehaald om de kracht van zijn woord, den ernst van zijne adviezen, het aanzien van zijn persoon, het vertrouwen en dat deze inboezemde. Ja, vertrouwen en wekken, dat heeft hij gedaan juist door nooit meer te willen schijnen dan hij was.”

Doopsgezinde bijdragen, jrg. 47 (1907), pag 193.

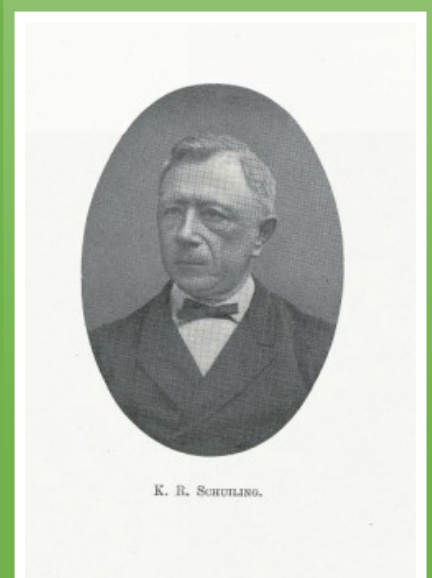

Foto: Doopsgezinde bijdragen, jrg. 47 1907

In 1896 ontvingen wij met ons negenen de aanstelling als proponent. Van Loghum Slaterus was een dergenen van wie wij groote verwachtingen hadden. Hij had groote gaven van hoofd en hart. Hij schreef gemakkelijk, hij sprak heel vlot en door den vromen toon vond hij den weg naar de harten der hoorders. De ouderen onder de leden zijner verschillende gemeenten zouden er van kunnen getuigen.

Den 15 Nov. 1896 verbond hij zich te Tjalleberd aan zijne eerste gemeente. De drie hier doorgebrachte jaren zijn voor hem geweest onvergetelijke jaren. Aan zorgen was er geen gebrek, maar evenmin aan blijmoedig ver-

In 1896 ontvingen wij met ons negenen de aanstelling als proponent. Van Loghum Slaterus was een dergenen van wie wij groote verwachtingen hadden. Hij had groote gaven van hoofd en hart. Hij schreef gemakkelijk, hij sprak heel vlot en door den vromen toon vond hij den weg naar de harten der hoorders. De ouderen onder de leden zijner verschillende gemeenten zouden er van kunnen getuigen.

Den 15 Nov. 1896 verbond hij zich te Tjalleberd aan zijne eerste gemeente. De drie hier doorgebrachte jaren zijn voor hem geweest onvergetelijke jaren. Aan zorgen was er geen gebrek, maar evenmin aan blijmoedig vertrouwen. Wat hebben wij er goede uren doorgebracht, want er was een levendig verkeer tusschen de pastoriën van Tjalleberd en Noordeind van Graft, dat mij geroepen had. In 1899 vertrok hij naar Dordrecht en Breda.

Met goeden moed en blij verwachten aanvaardde hij het dienstwerk in de herleefde doopsgezinde gemeente te Dordrecht. Negen jaren heeft hij deze gemeenten gediend. Hier vond hij zijn trouwe gade. In 1901 mocht ik hun huwelijk wijden.

De ouderen onder ons herinneren zich nog goed, hoe hij in de vergaderingen der Zwolsche vereeniging de vrienden boeien kon door zijn geestig betoog, maar niet minder door den vromen ernst, waarmede hij strijden kon voor al wat hem na aan het hart lag. Vele jaren heeft hij zijn blad „Ons godsdienstig leven" of de „Blijde boodschap" met groote bekwaamheid geredigeerd. Op verschillende plaatsen verscheen het, telkens met een ander hoofd. Hij heeft daarmee treffelijk werk gedaan.

Na 9 jaren vertrok hij naar Wageningen, dat hij evenzeer met onverdroten ijver en groote toewijding ook 9 jaren diende.

Aaltje Bottema 1868 -1894

Verloofd in Oldeboorn

Anne Jans was hervormd en leraar in Oldeboorn toen hij Aaltje, die van doopsgezinde huize was, ontmoette. Lees meer over Aaltje in mijn [blog](#).

*** Leden we Zondag een treurig verlies door 't overlijden van onzen eenigen Zoon en Broeder, heden namiddag 6 uur trof ons een niet minder zware slag door 't overlijden van onze oudste Dochter en Zuster AALTJE, na een ziekbed van slechts negen dagen, in den ouderdom van 25 jaren en 10 maanden. Zij, die de Overledene gekend hebben, zullen eenigszins kunnen beseffen wat wij verloren, wat ook hij verloor, die eens door nauwere banden met haar hoopte vereenigd te worden. Oldeboorn, 1 Maart 1894.
TJERK S. BOTTEMA.
JELTJE BOTTEMA—DE ZWE.
MINKE BOTTEMA.
HANSJE BOTTEMA.
A. J. v. LOGHUM SLATERUS.

Bron: Leeuwarder Courant, 05-03-1894

Margaretha Pieterella Vaarzon Morel 1875-1953

Huwelijk op 8 mei 1901 in Dordrecht

Foto: familiebezit Van Loghum Slaterus

invaliede. Zijn geest ook herstelde zich, maar de uiting was moeilijk en zwaar. Hij leefde mee, maar de tinteling van den geest was weg. Hij gevoelde diep, maar kon het niet uitspreken. Dat was een groot leed voor hem. Zoolang het volle dag was heeft hij gearbeid. Toen de lange avond viel was het met zijn werk gedaan. Nu heeft God hem opgeroepen tot hooger leven. Met groote droefheid blijven zijne weduwe en hare zonen achter. God moge hen troosten.

Trouwe vriend, rust zacht!

Winschoten, 12 Juli 1937.

CORN. VIS Jzn.

In 1917 legde hij de bediening neer om over te gaan in anderen staat des levens. Hij werd uitgever. Er zullen er niet velen zijn, die zijn naam niet kennen. Met welk een groote liefde kon hij ook spreken over dit werk, dat evenzeer zijn geheele hart had.

In Mei 1926 hadden wij her voorrecht het zilveren huwelijksfeest van onzen vriend te vieren. Het volgend jaar viel de groote slag. Op zijn kantoor staande aan de telefoon viel op eens hem de hoorn uit de hand. Hij begreep. Dat was het begin van het einde. Een groot leed wachtte hem. Immers wel herstelde hij langzaam, maar het was slechts ten deele. Hij bleef een invaliede. Zijn geest ook herstelde zich, maar de uiting was moeilijk en zwaar. Hij leefde mee, maar de tinteling van den geest was weg. Hij gevoelde diep, maar kon het niet uitspreken. Dat was een groot leed voor hem. Zoolang het volle dag was heeft hij gearbeid. Toen de lange avond viel was het met zijn werk gedaan. Nu heeft God hem opgeroepen tot hooger leven. Met groote droefheid blijven zijne weduwe en hare zonen achter. God moge hen troosten.

Trouwe vriend, rust zacht!

Winschoten, 12 Juli 1937.
CORN. VIS Jzn.

Dominee Cornelis Vis 1872 - 1952

Geboren 9 mei 1831 te Oudebiltzijl,

Proponent Amsterdam 1856

Doopsgezind predikant:

te Graf 1857 - 1889

te Winschoten 1889 - 1897

Overleden 18 september 1952 te

Winschoten

Hij huwde op Haarlem 03-12-1896 met

Margaretha Cornelia Jozina Scharff.

Ze kregen 2 zonen Jan, geb. 1897 en
Henri Christiaan, geb. 1901.

Op de foto hieronder staat ds. Vis met
de oudste twee zonen van Anne
Jans, links Jan, geb. 1905 en rechts
Adrianus Jan ("Ak"), geb. 1902.

Foto: familiebezit Van Loghum Slaterus

Foto: Doopsgezinde Gemeente Dordrecht

Nawoord

Bijzonder aan deze herinneringen van dominee Vis vind ik dat het een blik werpt op dat deel van de levensgeschiedenis van Anne Jans, dat niet overgeleverd is binnen de familie: zijn opleiding aan de Groninger Rijkskweekschool en zijn verlovings met de doopsgezinde boerendochter Aaltje Bottema. Na het huwelijk met Margaretha Pieterella Vaarzon Morel was hij natuurlijk ander, nieuw leven begonnen. Wel wordt in dit stuk duidelijk welke invloed de verlovings en de dood van Aaltje op Anne Jans hebben gehad. Ook bijzonder is te weten dat hij vooral door de inspiratie van de doopsgezinde dominee Schuiling vastbesloten was zelf predikant te worden.

Anne Jans is wat je tegenwoordig een 'self-made man' noemt. Hij heeft zichzelf op eigen kracht omhoog gewerkt: via de kweekschool en een paar baantjes in het onderwijs is hij op oudere leeftijd het Gymnasium gaan bezoeken om de geschikte papieren te krijgen voor het doopsgezind seminarium aan de Universiteit van Amsterdam. Voor het eerst lees ik een karakterschets van Anne Jans en ook wordt meer duidelijk over welke ziekte hem aan het einde van zijn leven trof. Alles wijst op een beroerte.

Tachtig jaar na dato, weet dominee Vis de lezer nog altijd te ontroeren met dit gevoelig In Memoriam.

Binnenkort verschijnt er een uitgebreide biografie van dominee Anne Jans ("Onno"). van Loghum Slaterus

Korte levensloop Anne Jans van Loghum Slaterus

- ▶ 1868 Geboren te Oudkerk
- ▶ 1882 Rijkskweekschool te Groningen
- ▶ 1886 Staatsexamen onderwijzer te Groningen
- ▶ 1886 Onderwijzer te Oranjewoud
- ▶ 1887 Onderwijzer te Oldeboorn
- ▶ 1888 Leerling Gymnasium te Haarlem
- ▶ 1891 Examen Gymnasium te Haarlem
- ▶ 1891 Doopsgezind seminarium Amsterdam UvA
- ▶ 1896 Propenent te Amsterdam
- ▶ 1896 Predikant te Tjalleberd
- ▶ 1899 Predikant te Dordrecht en Breda
- ▶ 1908 Predikant te Wageningen
- ▶ 1917 Emeritaat te Wageningen
- ▶ 1917 Uitgever te Arnhem
- ▶ 1927 Stopt als uitgever wegens ziekte
- ▶ 1937 Overleden te Arnhem

Henk Slaterus
Netelstaat 40 6413 SP Heerlen
Tel: 045-5233648 Mob: 06-12043717
slaterus@ziggo.nl
www.tersalus.wordpress.com